

2 градуса по Целзий

Автор(и): Нора Иванова, Редактор Растителна Защита /РЗ/

Дата: 08.12.2015

На 30 ноември официално беше открита световната конференция на ООН за измененията на климата (COP 21) в Бурже край Париж. Над 100 държави, в това число и страните от ЕС, в продължение на почти две седмици ще седат заедно на една маса, за да обсъждат общите за всички проблеми свързани с глобалните промени на климата на нашата планета. Президентите на САЩ, Русия, Китай, както и френският държавен глава Франсоа Оланд и Генералният секретар на ООН Бан Ки-мун ще изнесат подробно доклади с предложения за дългосрочни решения.

Според данни на Световната метеорологична организация 2015 е най-горещата година, откакто се правят измервания. Нивото на парниковите газове в атмосферата са достигнали нови максимуми, а глобалната средна концентрация на въглероден диоксид през пролетта на 2015 г. в Северното полукълбо за първи път е преодолела бариерата от 400 части на милион, показват проучванията. Така 2016 г. ще бъде още по-топла от 2015 и така нататъка, докато не се стигне до момента, в който вече ще бъде късно да се спре пагубното въздействие върху природата. Ако глобалното затопляне не се ограничи и то с **2°C в сравнение с предииндустриалната ера (1850-1900)**, очакваните природни катаклизми ще бъдат реалност, а не холивудска продукция. Цели градове ще бъдат потопени, голяма част от земеделската земя ще изчезне, а миграционната вълна, в следствие на климатичните промени, ще промени националните граници завинаги. Около 250 милиона климатични бежанци ще напуснат родните си места до 2050 г. Решението е едно – рязко намаляване на консумацията на енергия и замяна на фосилни горива с възобновяеми. Всичко това включено в международно споразумение, което има обвързващ характер за всички страни и гарантира точни и ясни правни приоритети, като задължава държавите да приемат закони в тази насока, и няма пожелателен характер. Ще успеят ли за 13 дена да стигнат до консенсус големите партньори в тази може би обречена битка?

13 дена

Световната конференция ще продължи точно 13 дена, от 30 ноември до 11 декември и се очаква преговорите да бъдат тежки, защото участниците са си поставили твърде амбициозни цели: намаляване на емисиите на парникови газове с най-малко 40%, постигането на 40% енергийна ефективност и увеличаване на възобновяемите източници с поне 30% до 2030 г. Предложенията на Европейския парламент за намаляване на емисиите във въздухоплаването и корабоплаването също ще бъдат обсъдени като реална възможност за ограничаване на парниковите газове. Дали едно евентуално световно споразумение, съдържащо горепосочените предложения ще успее да спаси света?

Рейтинг 2015

Във връзка с предстоящата среща учени от Централно и Източноевропейския екологичен център са изработили и специален "Рейтинг - 2015", в който са включени страните-членки на ЕС. По отношение дейността им за адаптация към глобалните климатични изменения, страните са разделени в три групи. В първата, която е с висок рейтинг, влизат 9 страни, като първите три места са заети съответно от Австрия, Дания и Финландия. В групата със среден рейтинг са десет страни, водени от Холандия, Словакия и Румъния. В третата група с нисък рейтинг са 9 страни, от които първите три са: Кипър, България и Хърватия.

Христо Дунчев, директор на Централно и Източноевропейския екологичен център, казва че определянето на рейтинга е на базата на шест показателя с общо 15 индикатора. Сред тях по-важните са: икономически, изпълнение на Стратегията на ЕС за адаптиране към климатичните промени, действия в областта на възобновяемата енергия, изпълнение на директивата относно оценката и управлението на риска от наводнения.

План за спасяване на планетата или географска карта на бедността?

Дори в общосветовен проблем като измененията на климата и последствията от това, пропастта между богати и бедни страни, е повече от осезаема. За да се осъществи плана за спасяване на планетата е необходимо да се премине към зелена енергия и да се спазват национални стратегии за адаптация към климатичните промени. Всичко това струва пари, с които голяма част от по-бедните страни не разполагат. Изключително важна част от срещата в Париж ще бъде определянето на сумата и начина за финансиране на адаптационните планове на всички засегнати страни. Индустриализираните държави заявиха ангажимент за набирането на 100 млрд. долара на година до 2020 г. като обществено и частно финансиране в помощ на бедните страни, които трябва да намалят емисиите си и да се подготвят за климатичните промени. Но според програмата за околната среда на ООН адаптацията на всички държави към новите изисквания ще струва около 150 милиарда долара годишно до 2030г. Част от експертите смятат, че борбата с климатичните промени ще отнеме между 0.04% и 0.14% от годишния световен ръст на БВП.

Другото голямо притеснение е дали споразумението, което ще се изготви на сегашната конференция ще бъде законово обвързващо. Още си спомняме горчивия опит с предишното (Протокол от Киото), което беше препоръчително и в този смисъл много ловко за избягвано от тези, на които им беше изгодно да разширяват индустриалната си дейност и да експлоатират безмилостно и без това драстично намаляващите природни ресурси.

Протоколът от Киото е първото глобално споразумение за опазване на околната среда, подписано още през 1997 г. в допълнение към Рамковата конвенция на ООН за изменението на климата, но така и не е ратифицирано например от САЩ. Канада се оттегли шумно, а Индия и Китай възприеха споразумението като незадължително, въпреки поетия ангажимент за ограничаване на 9 вида газови емисии (от типовете CO₂, CH₄, N₂O и три вида флуорирани промишлени газове: HFC (хидрофлуоровъглеродороди), PFC (перфлуоровъглеродороди) и SF₆), които провокират затопляне на планетата. Целта на протокола от Киото беше в периода от 1 януари 2008 — 31 декември 2012 да бъде снижено изхвърлянето в атмосферата на тези емисии с 5.2 % в сравнение с нивото от 1990 г. Споразумението е основано на пазарен принцип за регулиране, изразяващ се в международна търговия с квоти за вредни емисии. Това означава, че държавата или стопански организации на нейна територия могат да продават или купуват квоти за отделянето на парникови газове от националните, регионалните или международните пазари (чл. 17 от Протокола).

Нови хоризонти

Междувременно Франция обеща да инвестира 2 млрд. евро за развитието на енергетика от възобновяеми източници, електрификация и озеленяване в Африка, в рамките на програма до 2020 г., както обяви френският президент Франсоа Оланд на среща с африкански ръководители. В официалната си реч в Париж на 30 ноември българският президент Росен Плевенлиев подчерта, че вижда бъдещето в „преструктурирането на нашите икономики, като изоставим ресурсно-интензивните модели на производство от миналото“. Нисковъглеродната глобална икономика според американския президент Барак Обама е възможна само и единствено, ако се фиксира цената на въглерода. Климатичната ни съдба остава неясна, докато световният икономически елит не реши какъв сценарий да отреди на данъкопладците си.